

קול קורא לכנס: "מהו כסף"?

ירושלים, 15 בינואר 2017

פורום כסף, אשראי, ובנקאות של האגודה הישראלית להיסטוריה כלכלית,
פורום היסטוריה של המחשבה הכלכלית ע"ש חיים ברקאי,
ובית הספר להיסטוריה באוניברסיטה העברית בירושלים

מזמינים הצעות ורעיונות להרצאות בכנס "מהו כסף"?

מה הקשר בין קונכיה מליבריה, מטבע זהב מתקופת הקיסרות הרומית, שטר עם דיוקנה של מלכת אנגליה ורצף ספרות המופק בחוות מחשבים באיסלנד? כולם עונים להגדרת "כסף". כסף נוכח בכל היבט של חיינו הפרטיים והציבוריים וכל אחד מזהה אותו ככסף כאשר הוא רואה אותו, אך אינו מוצא דרך להגדירו. מהו, אם כן, כסף?

הדיון בהגדרת הכסף עוסק בסוגיות שונות, ובראש ובראשונה בשאלת מקורו של הכסף – האם הוא צמח מתוך עולם הממשות, עולם הסחורות, או שמא הוא תוצר של חוק מדינה? הוא גם כרוך בתפקידי ותיפקודיו – האם הפונקציה הראשית שלו היא חליפין, או שמא חוב? ובאופן התנהלותו – האם הוא מוליך את הסחורות בחברה כמו דם בגוף, או שהוא מהווה אמצעי תקשורת כמו שפה? מהו המרכיב החזק שלו – הסמכותיות או החופש שהוא מעניק? ומה הוא מסמל יותר מכל – צבירת עושר ואי שוויון, או יחידת מדידה המאחידה את כל התופעות ויוצרת שוויון? ולאיזה תחום חיים שייך הכסף – האם הוא תופעה כלכלית בלבד, או שמא פוליטית – שהרי כסף הוא לרוב מונופולין של המדינה, ואפילו חברתית או תרבותית?

האנושות מתלבטת בשאלה "מהו כסף" דורות ארוכים. בעת המודרנית הוקדשו לסוגיה זו ספרים שלמים, כגון "הפילוסופיה של הכסף" מאת גאורג זימל, "הכסף מאין הוא בא ולאן הוא הולך" מאת גלברייט, "תאוריית המדינה של הכסף" מאת גאורג פרידריך קנאפ, "תיאוריית הכסף והאשראי" של לודוויג פון מיזס או "עלייתו של הכסף" של ניאל פרגוסון ועוד. השאלה נידונה גם בחיבורים קצרים, כגון "על הממון" של משה הס, "כסף" של קרל מנגר ואחרים. לעתים עולה הגדרת הכסף מתוך דיון על נושאים אחרים, כמו ב"קפיטל" של קרל מרקס, שהגדיר כסף כ"סחורת על", ב"לווייתן" של הובס שהמשיל את הכסף לדם ולשפה וב"עושר העמים" של אדם סמית, שהגדיר כסף כאמצעי חליפין גרידא.

הכנס, שמארגנים שני פורומים של האגודה הישראלית להיסטוריה כלכלית – פורום כסף, אשראי, ובנקאות והפורום להיסטוריה של המחשבה הכלכלית – בארוח בית הספר להיסטוריה באוניברסיטה העברית – מבקש להפגיש זה עם זה חוקרים מדיסציפלינות שונות כדי להציג את האופן שבו נידונה השאלה "מהו כסף" לאורך הדורות, וההגדרות שהוצעו בהקשרן ההיסטורי.

אנו מזמינים הצעות בנושאים כגון:

- דימויים של כסף
- תפקידיו של הכסף
- מקורו של הכסף
- הגדרות הלכתיות וחוקיות של הכסף
- כסף ותיאולוגיה
- כסף עתיק וכסף מודרני
- הבדלים בין תקופות ובין מרחבים
- הגדרת הכסף על דרך השלילה (מה הוא לא)
- יחסן של דיסציפלינות שונות כלפי הכסף
- כסף כאידיאולוגיה
- ועוד

המבקשים ליטול חלק בכנס מתבקשים להגיש תקציר באורך מירבי של 500 מלים בצירוף פסקה בת 100 מלים לכל היותר אודות הפונה, ולשולחם עד 25 באוקטובר 2016 אל whatismoney.il@gmail.com

ועדת הכנס:

- ד"ר שרון גורדון
- יאיר ברק, מנהל פורום היסטוריה של המחשבה הכלכלית ע"ש חיים ברקאי
- ד"ר דרור גולדברג, מנהל פורום כסף, אשראי, ובנקאות

קול קורא זה זמין בכתובת:

<https://sites.google.com/site/nhaisrael/CfP-money-2017.pdf>

האגודה הישראלית להיסטוריה כלכלית: <http://eha-israel.org>

פורום היסטוריה של המחשבה הכלכלית ע"ש חיים ברקאי:

<https://sites.google.com/site/nhaisrael/home/forums/thought>

פורום כסף, אשראי, ובנקאות:

<https://sites.google.com/site/nhaisrael/home/forums/money>